

Aan de leden van de gemeenteraad

Weert, 1 oktober 2019

Onderwerp : Personen met verward gedrag – GGZ - Crisiskaart

Geachte raadsleden,

In de commissievergadering van 12 september jl. zijn de vragen over de Wet verplichte ggz door wethouder Sterk beantwoord. Toegezegd is dat deze vragen daarnaast ook schriftelijk beantwoord worden. Ook zijn er vragen gesteld over de crisiskaart voor personen met verward gedrag.

Ambulante verplichte zorg binnen de Wet verplichte ggz (Wvvgz)

De Wvvgz regelt belangrijke veranderingen ten aanzien van verplichte zorg in en buiten een GGZ instelling. In theorie zou het mogelijk kunnen zijn dat hulpverleners cliënten thuis onvrijwillig mogen vastbinden of opsluiten. In uitzonderlijke gevallen mogen specifieke aanbieders van verplichte zorg in de thuissituatie vormen van dwangzorg aanbieden. Er zijn daarvoor echter wel de nodige waarborgen ingebouwd. Aanbieders moeten vormen van verplichte zorg allereerst toelichten in een eigen beleidsplan. Als ze ervoor kiezen om de zorg bij een cliënt in te zetten, moet de keuze hiervoor vervolgens worden toegelicht in een persoonlijk zorgplan. Dit zorgplan moet worden besproken met de betrokken cliënt en zijn of haar naasten. Uiteindelijk moet het plan ook worden goedgekeurd door een rechter. Het gaat dus om een zorgvuldig proces.

De GGZ-aanbieders in onze regio hebben overigens aangegeven dat zij zich in eerste instantie niet gaan richten op het opzetten van ambulante verplichte zorg. In de praktijk verwachten we daarom dat er überhaupt weinig verplichte ambulante zorg zal worden verleend in de regio. Als er dan wel sprake zou zijn van verplichte ambulante zorg, verwachten wij dat het gaat om andere vormen, zoals het toedienen van medicatie.

Wel geven de GGZ-aanbieders aan dat, op termijn, ambulante verplichte zorg voor een beperkte groep inwoners een optie zou kunnen zijn. Het gaat dan vooral om inwoners die al geruime tijd bekend zijn bij de crisisdienst en waarvan het duidelijk is hoe zij zullen reageren op bepaalde situaties. Een dergelijke situatie zou dan vergeleken kunnen worden met de situatie zoals die nu al bestaat rondom een voorwaardelijke rechtelijke machtiging (RM). Een burger gaat dan akkoord met verplichte, ambulante, zorg en indien hij/zij zich niet aan de afspraken houdt, kan er alsnog een gedwongen, intramurale opname volgen.

Het uitoefenen van toezicht op de betrokkene is een van de vormen van verplichte zorg die onder de noemer van de Wvvgz mag worden toegepast. In de wet wordt echter niet specifiek vermeld of controle via cameratoezicht hieronder valt. Het is evenwel niet aan de gemeenten om de exacte kaders van deze vorm van verplichte zorg vast te stellen. Mocht de situatie zich voordoen waarin een GGZ-aanbieder cameratoezicht wilt toepassen dan is het uiteindelijk de verantwoordelijkheid van een rechter om te bepalen of dit binnen de wettelijke kaders valt.

Meldingsfunctie

Iedereen kan melding doen bij een gemeente als zij verplichte geestelijke gezondheidszorg voor een ander noodzakelijk achten. De gemeente moet deze melding in ontvangst nemen, behandelen en onderzoeken. Hierbij zal de gemeente toetsen of er een noodzaak is tot verplichte geestelijke gezondheidszorg. Er moet dan sprake zijn van een psychische aandoening, de aanwezigheid van een ernstig nadeel (voor iemand zelf of zijn/haar omgeving) en het niet mee willen werken aan vrijwillige zorg. De gemeente Weert werkt samen met de gemeenten in Midden-Limburg om invulling te geven aan deze meldingsfunctie. Hoe deze meldingsfunctie precies ingeregeld wordt is nog in ontwikkeling.

Er bestaat een risico dat mensen oneigenlijk gebruik maken van de mogelijkheid tot het doen van meldingen. De gemeente heeft echter de taak om deze meldingen te filteren door ze te triageren en een verkennend onderzoek uit te voeren. Bij een vermoeden van de noodzaak tot verplichte geestelijke gezondheidszorg, kan een melding worden doorgezet naar het Openbaar Ministerie en is het aan het Openbaar Ministerie om een aanvraag zorgmachtiging in gang te zetten. Uiteindelijk is het de rechter die beslist over het al dan niet verlenen van verplichte geestelijke gezondheidszorg. Ook in dit proces zijn dus verschillende waarborgen ingebouwd.

De Wet verplichte geestelijk gezondheidszorg is in het leven geroepen om de vrijheden en rechten van cliënten en hun naasten te borgen. De criteria voor het opleggen van verplichte geestelijke gezondheidszorg worden niet verruimd met het ingaan van deze wet. Naasten krijgen juist meer mogelijkheden om hun zorgen te uiten.

Crisiskaart

Het is bij de gemeente niet bekend hoeveel personen in Weert een crisiskaart hebben. Er zijn verschillende organisaties die mensen ondersteunen bij het opstellen van een crisiskaart. Het Zelfregiecentrum is er daar één van maar de specialistische GGZ-aanbieders ondersteunen hun crisisgevoelige patiënten ook bij het opstellen van een crisisplan en crisiskaart. Dit is een onderdeel van de behandeling.

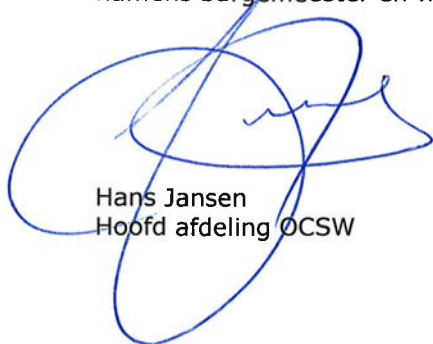
Door het gebruik van de crisiskaart hebben mensen het gevoel dat ze regie behouden over hun behandeling. Het gebruik van de crisiskaart werkt preventief doordat het mensen aanzet tot nadenken over wat de signalen zijn van een crisis en wat er moet gebeuren om te voorkomen dat het tot een crisis komt. De crisiskaart werkt versterkend en rustgevend, het geeft een gevoel van veiligheid. Mocht het toch tot een crisis komen dan werkt de crisiskaart de-escalerend.

ZonMw heeft het UMC Utrecht subsidie verleend voor het uitvoeren van een onderzoek naar de evaluatie en verdere ontwikkeling van de crisiskaart. Binnen dit project wordt gewerkt aan een landelijk kader, worden de succes- en faalfactoren bij de implementatie van de crisiskaart onderzocht, wordt een handreiking ontwikkeld voor organisaties die crisiskaarten aanbieden en wordt een advies gegeven voor borging op de lange termijn. Wij wachten de uitkomsten van dit onderzoek af alvorens concrete vervolgstappen te bepalen.

Vragen?

Heeft u nog vragen? Neemt u dan gerust contact met Merel Ghijsen van de afdeling OCSW. U kunt haar bereiken op werkdagen met uitzondering van woensdag en vrijdag, via telefoonnummer 0495- 575 996 of via e-mail: m.ghijsen@weert.nl.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a final flourish.

Hans Jansen
Hoofd afdeling OCSW

